

УДК 32.019

Юр'єва А.Д.¹, Попович Я.М.²

¹ студ. гр. Ю-211 НУ «Запорізька політехніка»

² доц. каф. ЗПН НУ «Запорізька політехніка»

ЕВОЛЮЦІЯ ПОНЯТТЯ «ПОЛІТИЧНА КОМУНІКАЦІЯ»

Вплив на політичну свідомість громадян нових політичних технологій по-новому ставить питання ефективності комунікативних процесів (особливо виборчих, прийнятті політично важливих рішень), що визначається установками, цінностями громадян, які не є стійкими і стабільними, а тому потенційно здатні трансформуватися. Розвиток інформаційних технологій змушує й політичну владу функціонувати за новими законами. В сучасному суспільстві вона спирається на мас-медіа, які подекуди роблять із політики театралізоване видовище, що заважає розвитку демократичної політичної культури суспільства.

Політична комунікація не тотожна поняттю «політика» і є багатоаспектним явищем та процесом, що опосередковує політичну діяльність, перетворює знання в свідомість, часткове робить загальним, і навпаки, перетворює усвідомлене в нові знання, дії та вчинки. Крім того, є глибинні причини і чинники взаємин, які складаються в сфері політичних відносин.

Розгляд визначень терміну «комунікація» за змістом тлумачень можна звести до трьох понять: передача (визначальний критерій – односпрямованість); спілкування; взаємодія. На переконання дисертанта, тут головною квінтесенцією визначення є взаємодія, яка являється двостороннім процесом. Адже навіть за наявності односпрямованого впливу процес політичної комунікації містить такий аспект, як сприйняття інформації, що передбачає подальшу політичну участь/неучасть громадян, певну реакцію.

Поняття «політична комунікація» пов'язане з еволюцією західного суспільства в період після Другої світової війни. Виокремлення досліджень політичної комунікації у відносно самостійний напрям отримало назву політичної комунікативістики і було викликано демократизацією політичних процесів у світі в другій половині XX ст.,

виникненням і зростанням ролі нових інформаційних технологій, а також розвитком кібернетичної теорії.

Варто зауважити, що в політологічному контексті термін «комунікація» вперше вживає Ф. Ратцель на початку XX ст. Мова йшла про те, що «передача інформації в політичному відношенні є найважливішою зі всіх комунікативних послуг» [1, с. 47]. Однак сьогодні цей термін застосовується для позначення досить різних феноменів.

Під політичною комунікацією, в першу чергу, розуміються процеси, пов'язані з цілеспрямованим впливом на громадян і суспільство з метою формування необхідного іміджу влади. В цьому контексті варто зауважити, що процес комунікації носить суто вертикальний односпрямований характер, з чим важко погодитись, розглядаючи особливості політичних комунікацій в різних суспільствах. Адже політична комунікація містить не тільки інформаційний обмін, але й прийняття політичних рішень, зокрема, участь у виборах, формування певних установок тощо.

Таким чином, політична комунікація набуває визначального статусу в структурі інформаційних потоків. Як вважав Н. Вінер, вплив комунікації може бути як прямим, так і непрямим, а її результати можуть виявлятися як негайно, так і через певний час. Про прямі або безпосередні дії можна говорити стосовно таких видів політичної комунікації, як заклик до участі у виборах, звернення за підтримкою до громадян стосовно того або іншого політичного курсу, пропозиція схвалити/відхилити який-небудь законопроект. Непряма дія повідомлень виявляється в тому, що вони можуть використовуватися для створення якихось «ідеальних моделей», «образів» дійсності та стереотипів, які впливають на політичну свідомість і поведінку політичних еліт та масової громадськості. Принципово важливо те, що повідомлення надає політичний результат, впливаючи на переконання і поведінку індивідів, спільнот, інститутів, на середовище, в якому вони існують.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ratzel F. Politische Geographic [Text] / Ratzel F. Oldenburg, 1903. P. 47.